

MIQUEL S. OLIVER

Nat a Campanet, en l'illa de Mallorca, el 4 de maig del 1864, i mort a Barcelona el 9 de gener del 1920. De la necrologia que A. Rubió i Lluch va dedicar-li en l'*Anuari*, extreiem les dades que segueixen. Estudià la segona ensenyança a l'Institut de Palma i la carrera de lleis, per a la qual no mostrà cap afició i que no terminà, a les Universitats de València i Barcelona. En la seva formació intel·lectual a Mallorca intervingueren Lluís Pons i Gallarza, Tomàs Aguiló, i més que ningú, En Quadrado. A Barcelona completà la seva educació literària, i ací rebé la influència de Marian Aguiló i freqüentà l'amistat de l'Ixart. En dos períodes distints, gairebé d'igual duració, i en dos escenaris, es pot dividir la seva producció intel·lectual. El primer, que s'estén aproximadament del 1880 al 1903 a Palma de Mallorca; el segon, s'obre amb el seu establiment definitiu a Barcelona el 1905, i acaba amb la seva mort, el 1920. En quatre llibres notables: *Cosecha periodística* (1889), *La cuestión regional* (1889), *Mallorca durante la primera revolución* (1901) i *La literatura en Mallorca* (1903) es condensa l'activitat del període que en podríem dir balear, en el qual es dibuixa vigorosa la fesomia del futur egregi periodista. A ell pertanyen també les seves millors poesies i la deliciosa llegenda de *Jaume el Navegant* (1904). La vocació de l'Oliver, que de primer era essencialment literària, i es decantà després cap a la història, per a la qual tenia extraordinàries aptituds, fou absorbida per la seva professió del periodisme, que tingué en ell un veritable apòstol. Tota la seva vida intel·lectual literària va convergir en el periodisme: més ben dit, la seva vida entera, les seves dots d'historiador, la seva «causerie» encisadora, les seves facultats d'alt pensador, l'agut esperit d'observació, les seves condicions excepcionals de contista i narrador i el seu finíssim humorisme que ens deixà dos models exquisits en les seves narracions *L'hostal de la Bolla* (1903) i *l'Illa Daurada* (1906). De la segona època de la seva vida literària, a part de la immensa labor periodística recollida, en bona part, en *Hojas del sábado* (1918-1920), *Entre dos Españas* (1906), etc. — i ultra les narracions esmentades, i l'edició completa de les seves poesies (1912) — recordem els treballs següents: *La producció*

castellana a Catalunya (Estudis Universitaris Catalans, 1909) i Notes històriques sobre Catalunya en temps de la Revolució francesa (Anuari de l'INSTITUT, Secció Històrico-Arqueològica, 1911-12).

Esperit recte i auster, tota la seva vida fou un exemple d'abnegació i de desinterès professional. Les causes de la veritat, de la justícia, de l'ordre i de la pàtria foren els ideals als quals consagrà un culte perpetu i fervorós. Els que compartírem amb ell la vida dels primers anys de l'INSTITUT, a les tasques del qual renuncià esclau dels seus deures professionals, recordarem sempre la seva figura ja venerable abans d'entrar en el llindar de la vellesa, plena de simpatia i de dignitat, i no podrem oblidar aquella sobirana intel·ligència que enlairava i encarrilava sempre les qüestions i en tot sabia posar equilibri i mesura.

A.-M.